

JAROSLAV BENEŠ

**DÁLKOVÉ
OVLÁDÁNÍ**

Dálkové ovládání (neuranoya)

© 2002 Jaroslav Beneš

Nezáleží na tom, kde světýlko za ztracenou duši svítí, hlavně že svítí s naším vědomím a ukazuje ve vzpomínce plamínek naděje budoucím.

Dobrodružný příběh s prvkem sci-fi

Následující příběh je smyšlený a jakákoliv podobnost se skutečnými žijícími postavami či událostmi je čistě náhodná.

Cesta do Belize

(Pá 12:30) Jak jsem podepsal revers

Stál jsem před Střešovickou nemocnicí a v ruce stále svíral potvrzený revers. Nečekal jsem, že všechno proběhne tak hladce. Vlastně mě ani nikdo nepřemlouval, už jim na mně nezáleželo. A pořád mi v uších zněla doktorova slova: *‘Máte tak nejvýše dva, možná tři měsíce, pozor na infekce, chřipky, virózy a tak, ať si to nezkrátíte’*. Nu, chlupská slova, co se dá dělat, alespoň vím, na čem jsem. Stejně jsem si poslední půlrok každý den říkával *‘Brzy umřeš, a budeš to mít za sebou...už brzy, brzy...’*, tak.

Strýc mě hodlal vyzvednout svým služebním vozem, protože jsme se domluvili až na čtvrtou odpolední, ale pracovní povinnosti ho uvázaly na Pankráci, a já netušil, že budu lékařskou mašinérií tak rychle odbaven už v poledne. Vyhledal jsem telefonní kartu (mobilní telefon jsem v té době ještě nevlastnil) a ze starého automatu nového SPT Telecomu strýci cinknul, že už jsem tedy vyřízen, a to doslova, a že pojedu domů, na Žižkov tramvají. Dneska jsem se cítil mnohem lépe, ale to jen díky novým lékům, až si na ně tělo zvykne, bude to zase na pytel... no a pak už jen ten penál... Při přecházení k tramvajovému ostrůvku mě málem přejelo auto. Špatně slyším a naslouchátko bylo chybně nastavené. Hluchota je daň válečné zkušenosti a jednomu nešťastnému výbuchu. Nevzpomínám na to

rád, nedalo se tehdy vůbec dýchat a z uší mi crčela krev jako Tichonovi v Bondarčukově filmu *‘Bojovali za vlast’*. To je takový ten sovětský válečný film o nekonečném gerojství ruského člověka, který jsme jako děti školou povinné musely organizovaně shlédnout se školou. Za naslouchátka a jiné elektronické – rádoby chytré – hračky jsem už vyhodil tisíce, ale pocit, že je to k ničemu, ten ve mně zůstal. Inu, co člověk nadělá.

Na zastávce nás stálo pár lidiček, tedy já, se svými pochmurnými myšlenkami, které se tu a tam nežádoucně zhmotňovaly, nějací dva nedostatečně oblečení floutkové z vyšší střední střídy v kožených polobotkách, pokoušející se vykřesat jiskru ze zamrzlého zapalovače a dvě postarší sestřičky, které zřejmě teprve nyní odcházely z práce po noční a vesele si povídaly hned u jízdnic řádů a řešily, jakou dobrotu asi připraví k obědu. Já nic takového neřešil, doma si vezmu to, co v lednici zbylo a pak do sebe nasypu hrst pilulí, abych mohl zase pár hodin fungovat.

Přijela tramvaj a v dálce přijížděla další, ta moje. Pozapomněl jsem se v objetí chmur, takže mě předběhla nóbl oblečená panička, která na z chodníku poslední chvíli přebíhala silnici. Těžký parfém se za ní pomalu vznášel, protože nestíhal a dělal tím způsobem výraznou pachovou stopu. Kabelu držela jen tak v ruce a bez dechu naskočila na stupátko. Jeden z floutků se oddělil a naskočil za ní. A najednou, když tramvaj zapípala, a dveře se začaly zavírat, floutek vytrhl paničce kabelu a vyskočil zavírajícími se dveřmi na chodník. Druhý floutek ho zachytil, a začali se chechtat a dělat na odjíždějící tramvaj ponižující, odporná gesta.

V tu chvíli jsem viděl rudě, a jak se oba otočili, tak v momentu překvapení jsem oba složil a odvedl je metr-dva do přístřešku u zastávky. A tašku té paničky – tu jsem jim vzal. Pacholci se nechtěli nechat nakopnout a tak vzali do zaječích. No, stejně bych jim nestačil s dechem... Musel jsem se vrátit o stanici protijedoucí tramvají, poněvadž kachlíková policejní stanice je až za Větrníkem, a kabelu tam jako nález odevzdal jakémusi obtloustlému strážmistrovi. Sice mě jeho papírování dost zdrželo, jelikož ho víc zajímaly moje nacionále než popis těch dvou zlodějů, ale zase mě hrálo svědomí pro jeden dobrý skutek na tento den. Třeba ho budu zanedlouho u nebeské brány potřebovat.

Domů jsem dorazil ani ne za hodinu. Pan Pištora, správce a domovník v jedné osobě, mě starostlivě vítal, a hned se ptal, jak jsem dopadl. Chtěl jsem ho potěšit, a řekl tedy, že dobře. Měl radost a to znamenalo, že celý den bude pro něj tak nějak prozářený dobrotou a jako on říkával, dobré nálady není nikdy dost. Já byl docela rád, že se o můj rodný dům velmi pěkně a svědomitě stará. Rozumějte, nebyl můj odjakživa, vlastnil ho rodiče mé matky. V osmačtyřicátém si ho do lidového vlastnictví za cár papíru převzala nová garnitura hned, jakmile začalo to rudé harašení. Měl jsem štěstí, v pozůstalosti po rodičích jsem ten cár papíru našel, a s pomocí kamaráda, Josefa Berlena, který shodou okolností v tom domě svého času bydlíval – jako děti jsme si spolu na dvorku hrávali – uplatnil v restituci nárok. Strýc, ač mámy bratr, se svého podílu vzdal v můj prospěch a já mohl dům převzít. Pana Pištora mi seslalo samo nebe.

No, to přeháním... samo nebe ne, ale amnestie presidenta Havla. V době, kdy jsem pobýval víc v nemocnici než doma, se vzorně o dům postaral a já mu za to zaručil, že zde bude moci dožít. Jeho vděčnost neznala mezí a horlivost, s jakou se mi chtěl odvděčit, mě někdy až děsila.

Díky tomu jsem se nemusel v podstatě o nic starat. Pištora dokázal zastat nejen dům, ale pečoval i o nájemníky, a jako správný účetní mi každý měsíc vyúčtoval a odevzdal nájemné za všech jednadvacet partají z celkem dvaceti čtyř bytů. Pro přesnost, já tam byl doma, po Pištorovi, jako domovníkovi a správci jsem nic nechtěl, a bývalý byt Berlenových, situovaný přímo nad naším bytem, zůstával prázdný a já ani neměl chuť ho obsadit... snad z nostalgie.

(Ne 08:05) Jak jsem dostal letenku

Stůl plný telefonních přístrojů mě doháněl k šílenství. Jeden z nich zvonil, dělal ukrutný randál, ale já nedokázal určit, který to vlastně je. Vysmívaly se mi. Ukazovaly blyštivé číselníky a pocinkávaly si. Jen aby mě zmátly. Už jsem zvednul sluchátka snad u všech... podruhé, potřetí a...

Vůbec jsem se nemohl probudit. Zřejmě jsem si nakapal víc kapek proti bolesti, už se mi to párkrát stalo. Jako v mátohách jsem přece jen vylezl z postele a vydal se potácivě do vedlejšího pokoje, do kuchyně. Takhle brzo a v neděli volával jen můj debilní bratr, buď když ho pustili ze záchytky, nebo když potřeboval někoho

naštvat. Jako starší, a o dost starší než já, toho občas zneužíval. Jeho životní dráha se ovšem nějak zauzlovala, až nakonec z pozice lháře skončila po parabole v poloze profesionálního defraudanta. A já jako blbec jsem za něj zas a zas tahal horké kaštany z ohně.

Konečně jsem procitnul a neposedně poskakující telefon dostihnul.

„Wassermann!“

Bratr to naštěstí nebyl, ba ani by nemohl být. Zemřel před pár lety ve výkonu trestu na Mírově, kde byl umístěn jako obzvlášť nebezpečný recidivista. To proto, že k defraudanství přidal taky kapku násilí. Před soudem mu nepomohlo tvrzení, že konal pod vlivem návykové látky, ba právě naopak – dostal pořádněj flastr za těžké ublížení na těle s následkem smrti. Úřady nám milostivě doručily úmrtní list až několik týdnů poté, tudíž dodnes nevím, kde je pohřben.

Volal můj kamarád Josef Berlen. Byl o fous starší než já, no, možná o rok-dva, a v poslední době se mi snažil hodně pomáhat. Jako vysloužilý a nemocný voják jsem dostal minimální důchod, a nikoho už dál nezajímalo, jak se s tím srovnám, protože kvůli nemoci nikdo mrzáka nezaměstná a vlastně, nikdo mě ani zaměstnat nechtěl. Měl jsem nabídky, třeba v ochrance, ale to bych už fyzicky nezvládnul a taky, potřeboval jsem víc než zkrácenou pracovní dobu. Ale dělat jsem něco musel, i když bych vlastně jako majitel realit ani nemusel.

Díky Josefovi a jeho poněkud kluzkému obchodnímu společníkovi – tuším, že se jmenoval Votradovec – jsem měl práci za

trochu peněz a možnost volné pracovní doby s ohledem na mou nedobře se vyvíjející nemoc. Hlavně že jsem se tak dostal z bludného kruhu samoty – tu taky nemám rád.

Jak už jsem říkal, Berlenovi bydlívali o patro výš. Vlastně se jmenovali Kalistovi, pan Berlen se jen přiženil a dal jméno dětem. Měli to nějak složité, po nějaké rodinné tragédii zůstal Josef jen se sestrou a oba od mala vychovávala babička Kalistová. Chodíval jsem si k nim hrát, jejich babička byla fajn, chovala se ke mně moc pěkně, asi tak, jako by to byla i moje babička. Ano, vzpomínám si na to dobře, nedělala rozdíl mezi mnou a Josífkem, jak říkávala. Když mě máma k nim poprvé přivedla, prý se mě Josef i Mirka, jeho sestra, ochotně ujali, neobrňovali nade mnou nos, jaký že jsem mrňous, a s chutí si se mnou hráli, jako bych do rodiny patřil odjakživa. Však jsem k nim chodíval po celá ta léta, co v sousedství bydleli, a naše přátelství přetrvalo lečjaké turbulence! Vzpomínám si na veselou příhodu, která tehdy zase tak veselá nebyla – Josef mě zcela vážně přesvědčoval, že mi dá Mirku za ženu!

Velký věkový rozdíl mezi mými rodiči a námi neznamenal, že by nám, dětem, nerozuměli. Cítil jsem spíš, že nás chrání před *nevhodnými* zprávami. Otec, chováním voják každým coulem, vždycky říkával *my od Tobruku*, ale se svými kamarády se scházel jen na pohřbech. Měl to asi těžký, do poslední chvíle pracoval, avšak nikde ho nechtěli nadlouho zaměstnat, patřil mezi *nespolehlivé*. Jediným důvodem byl snad jen buržoazní původ mámy i strýce, jejího mladšího bráchy, který se nám snažil vypomoci, kde mohl. Sám rodinu neměl, a teprve jako starší jsem pochopil, proč jí vlastně

nechtěl. Nikdy nezapomenu, a to už jsem chodil do školy, když otec nadával, že u sousedů zase očumují tajní. *‘Co u nich pořád hledají, je to hnusná šikana,’* říkával. Až mnohem později jsem se dozvěděl, že Josefův dědeček a můj otec byli vlastně velcí kamarádi. Až po otcově smrti jsem zjistil, že byl generálem ve výslužbě, stejně jako dědeček Josefův. Starý pan Kalista byl zase generálem policie. Zemřel už dávno, když jsem snad byl ještě mimino v peřince.

Možná díky tradici v rodině se mi uniformy od malička líbily, a ani otec nic nenamítal, když jsem doma opatrně ořukával, co kdybych se živil jako voják – jako on. Ale osud za mě rozhodl, tehdy zavřeli bráchu za nějakou rozkrádačku, otec to neunesl, skonal nenadále ještě před procesem a já tak jako tak musel na takovou školu, která mi všechno živobytí včetně ošacení mohla zaplatit. Máma splácela po troškách bráchův dluh a já jí chtěl pomoci hned po skončení důstojnické školy, když jsem nastoupil do aktivní služby. No a pak máma nějak náhle zhasla a brácha dostal takovou pátku, že se svého propuštění ani nedožil. Stejně by nevydržel sekat latinu, zase by se vrátil do vězení. On měl ty špatnosti tak nějak v krvi.

„Měl bych pro tebe něco na rozptýlení,“ zahlaholil kvákavě Josefův hlas ve sluchátku. Věděl, že se můj zdravotní stav poslední dobou nelepší a tak mě občas vytáhnul do té své agentury, rozumějte detektivní agentury, abych pro něj něco malého udělal. A já měl radost, když jsem mu mohl spravit auto, rádio nebo třeba i televizi, prostě jsem se cítil tak nějak potřebný. To už jako malý jsem uměl hračku nejen rozebrat, ale pak ji dát zase dohromady.

Všichni kluci z ulice to obdivovali a nosili mi hromady různého harampádí, a později pak i pochroumaná tranzistorová rádia, hodinky a tak. Ale to bylo nic proti tomu, co dokázal můj pozdější velitel čtyř Herb. Ten uměl rozebrat a zase složit jakýkoliv strojek a nemuselo se vůbec jednat jenom o hodinky nebo kukačky. On měl opravdu zvláštní cit pro všechny technické hračky a motory. A taky pro šutry. To byla jeho největší láska. V kamenech se vyznal, uměl je najít, třeba jen na obyčejné procházce, když šel jen tak krajinou. Ne, že by našel zrovna diamant, to né, ale když šutr, tak s historií.

„Mám tu jednu zpáteční letenku a je to fakt **exotika**, sice jen na dva dny, taky aby tě to moc nezmáhalo,“ zase zahlaholil a mně neunikl důraz na to slovo ‘*exotika*’ a pak i ten starostlivý tón. Souhlasil jsem, co by ne, dva dny se mi zdály tak akorát, člověk trochu pozapomene a nemoc přece jenom chvílemi přestane tak doléhat. Vlastně je to docela milé, když vás spřízněná duše vytrhne z každodenního stereotypu při čekání na penál.

Nelenil jsem a připravil si malé zavazadlo, léky, něco oblečení a pár drobností. Taky nalil kocourovi Mourovi vodu a nasypal dost kočičích sucharů do misek. A dal to všechno pod okno. Kocour měl v okně plastovou prolézačku, mohl přijít po římse, kdy chtěl. Myši ale nechytal, to ne, na to byl příliš velký gurmán, chodil se domů jen nacpat, a pak po toulačce za kočkami vyspával u komínů někde na půdách, nebo se stočil do klubíčka v otevřené zásuvce prehistorického stolu v kuchyni.

(Ne 13:30–Po 05:30) Jak jsem cestoval do střední Ameriky

Cesta do Belmopanu nepobíhala zas tak úplně v pohodě, jak se na první pohled zdálo a jak jsem si naivně představoval. Letadlo jsem sice stihnul tak-tak včas a z Ruzyně vzlétlo načas, ale to bylo tak všechno. Letěli jsme ruským krámem pod Jugoslávkou vlajkou, s příšernou obsluhou jako nepřímý let do mexické Méridy. Konečně po čtrnácti hodinách utrpení, i s dobrodružným mezipřistáním na Azorech, kde jsme se o hodinu zpozdili kvůli prudkému dešti, a pak ještě na Jamajce – tam to bylo asi jen kvůli palivu a ne té díře v křídle, kterou místní technici urychleně zalepovali nějakou kovovou samolepkou – nás padesátka statečných přistála na krásném a moderním letišti v Méridě.

Udělal jsem si hned po usazení v křesle v mezích možností pohodlí a vybalil pár bulvárních novin, ke kterým mi přeochoťný prodavač prohnane přibalil ještě nějakou brožovanou knížku. Hned na první straně se ze stránky bulváru mračila povědomá tvář, ale teprve podtitulek mi paměť oživil. Herbert Semotám se kabonil zcela namístě. Bulvární tisk zesměšnil jeho amatérský archeologický objev, když redaktor použil jeho vlastní slova k popisu podstaty nálezů v silurském moři někde v blízkosti Hořovic a pak z něho udělal hlupáka následnými citacemi několika předních archeologů a paleontologů, kteří rozcupovali Herbovu jednoduchou teorii, byť každou větu začínali slovy *‘Nevěřím tomu, že’...* Pro vědátory to zůstávalo prostě jen otázkou víry nesprávně interpretovaných faktů.

Věříš, existuješ – nevěříš, tak koukej vypadnout z našeho kroužku vědátorů!

Ale já bych Herbovi věřil. Protože jsem ho léta znal jako naprosto skvělého člověka, který všechno dělal poctivě, zodpovědně a důsledně. Herb totiž působil až do svého nešťastného zranění coby velitel naší čety.

Prezident Havel nás, vojáky, asi v záchvatu velkodušnosti a v opojení z politického gesta, snad aby láska a pravda konečně zvítězila nad tou zpropadenou lží a nenávisť a netrvalo to věčně, *zapůjčil* do válku v zálivu. Bojovali jsme jako přičleněná jednotka pod saúdskoarabským velením v Kuvajtu, i když zrovna naše četa nepatřila k protichemickému útvaru. Herb se domů vrátil s těžkým zraněním po pár týdnech, tuším někdy koncem února jednadvadesátého, když schytil po výbuchu nějakého granátu spoustu střepinek do zad a z větší části naráz ochrnul. Podle všeho se po odchodu z armády začal zajímat o archeologii, paleontologii a podobné vědy. S velkou chutí jsem se začel do přibalené brožury.

Jeho teorie se zdála být zajímavá a zvlášť, když ji podepřel nálezy na několika dokumentovaných místech u Hořovic. A nebyla to vůbec kniha takového ražení třeba von Dänikena, to rozhodně ne. Toho navíc nemám rád, on dost lže a základem jeho podnikání je pořádně se těmi nepravdami zviditelnit, nečervenat se při tom studem a ještě na těch svých lžích jaksepatří vydělat. Podstata nálezů se dala shrnout v pár větách. V době siluru se kolem Hořovic rozkládalo mělké moře. V té době muselo dojít k nějakému super žhavému výbuchu, po kterém zůstala na dně sklovitá vrstva trochu

podobná obsidiánu a na ní velice tenoučká vrstvička zlata. Velkou část publikace vyplňovaly grafy poměru jednotlivých izotopů aproximovaných na hodnoty změřené v nedávné minulosti a rozborů hornin, které naznačovaly, že zde mohlo být epicentrum nějakého menšího jaderného výbuchu... Poměrně velmi zdařilý náčrt ukazoval uložení v sedimentech a současnou pozici roztroušených úlomků. Přiložený výpočet odhadoval i množství materiálu v rozsypech. Na příkladu postavil odhad, že exploze rozprskla ve zlatinkách nejméně šedesát kilogramů zlata.

Ale dle výpovědi nějakého starousedlíka tak, jak to popisoval bulvár, zřejmě nedlouho po zveřejnění této teorie, se na místech dokumentovaných nálezů objevily stavební stroje a většinu lokalit zcela nebo z části zničily. Bulvár jenom spekoval, kolik že to bylo zlata a kolik by se za to dalo pořídit běžných domů nebo automobilů... prostě bulvár.

Korunu všemu nasadil jakýsi záhadolog, který se sugestivně ptal palcovými titulky *‘Tak kde máte ten objev?’* a pod tím ilustrační fotografie pěti zlatých cihel. Nic bych za to nedal, že to byl právě on, kdo zaplatil zničení nalezišť, protože nic nevynáší víc peněz než záhadná a nenaplněná očekávání.

Na poměrně banální otázky zřejmě už Herb neměl nervy, takže redaktor novin usoudil, že je potřeba vytáhnout nějaký těžší kalibr, a rozepsal se o Herbových osobních problémech. O tom, jak mu utekla manželka, o tom, že vlastně bydlí v cizím domě i o tom, jak se odporně zadlužil, aby mohl svoje *kontroverzní* teorie dokázat. Slovo *kontroverzní* se objevovalo snad v každé větě, kde se o Herbovi či

jeho práci nějak zmiňovali. Herba jako člověka vydávali za kontroverzního, jeho práce prostě musela být kontroverzní, jeho nemoc ani nemohla nebyť nekontroverzní... Prostě slovo *kontroverzní* se stalo v poslední době nejoblíbenějším slovem, a to nejen bulváru, a hned vyvolávalo pocit bláta, který na každém takto označeném člověku snadno ulpí a těžko se dá smýt.

Přibalená Herbova knížka poskytla nosné myšlenky a redakce bulváru z ní bohatě čerpala, když sestavovali tuhle sadu článků v novinách. Samozřejmě až na oponenturu a osobní výpady, tam sáhli na samé dno žumpy.

Více jak polovinu publikace zaujímal v kapitole nazvané *Zlatý děšť* teorie o výbuchu nukleární bomby v silurském moři u Hořovic. Mě osobně zaujala jiná kapitola, o *Svatyni plačící skály*, jejíž místo ale Herb nepopsal moc dobře, pouze se v textu mihla zmínka o místě se žlutou skálou kdesi v Čechách, kde se nachází výklenek s ukrytými zlatými holemi. Stáří místa uložení dokladovala radiokarbonová metoda a kladla je mnoho tisíc let před náš letopočet. Ovšem nejtajemnější na tom byl popis postupu uzavření skály metodou tavení horniny. Zvlášť působivý obrázek zobrazoval v puklinách usazené kapky roztaveného kamene. Jako perličku Herb uvedl, že všechny nálezy z plačící skály se nacházejí v Muzeu zlata v Novém Kníně, což asi bylo logické, když nalezené předměty byly vyrobeny ze zlata.

Díky té knize mi cesta uběhla, na rozdíl od většiny ostatních cestujících, poměrně v pohodě a já se nemusel zabývat

znepokojivými otázkami, proč se letadlo v turbulencích tak třese a místy i kvílí.

V Méridě mě čekalo překvápko, musel jsem vypláznout dvě stě amerických dolarů (když jsem jen naznačil, že bych to rád zaplatil v mexických pesos, úředník okamžitě ohluchnul) za dvojité mexické visum, což se mi zdálo poněkud mnoho za přeběhnutí s kufrem od jednoho letadla ke druhému. Pikantní bylo, že *dvojitě* – v jejich pojetí – znamenalo dopsání „+1“ za moje jméno. Ani jsem neměl dost času se porozhlédnout po městě, kterému také říkají město zeleně. Soudě podle nových prostor letiště, muselo se jednat o velké, moderní a prosperující hlavní město spolkového státu Yucatán, založené třemi conquistadory roku 1542 na základě mnohem staršího, dávno opuštěného mayského města T'Hó, jehož originální jméno jsem ani nedokázal vyslovit. Jinak byly materiály od cestovní kanceláře dost dietní.

Do Belmopanu jsem pokračoval nějakým starým Fokkerem s rodinou beliziských mennonitů. Mezi sebou mluvili rusky a já si s nimi moc nepokecal, ač byli velmi zdvořilí a milí. Celou cestu brebentili jen o práci a o nějakých svátcích. Zato pilot vypadal jako zoufalý strojvůdce, kterého odvolali z lokomotivy a omylem posadili za knipl letadla. Tvářil se nešťastně, když pokukoval po cestujících a pořád se ošíval, jako by se nás chtěl zeptat, co je s těmi budíky na palubní desce, do kterých občas ťukal prstem...

Cesta byla nudná, představte si, že letíte nízko, tak dvě stě možná i tři sta metrů, nad pizzou plnou špenátu. To byl ten největší zážitek

z letu nad úplně placatou zemičkou, kde pod vámi, ubíhá jednotvárná zeleň tropického lesa. Teď nastal ten pravý čas přečíst si instrukce, které mi Josef sepsal tím svým škrabopisem. V Belmopanu mě – podle plánu – měl kontaktovat určitý člověk, kterému předám balíček a dopis od Josefa a on mi pomůže najít nějakého jiného člověka, kterého musím stůj co stůj dopravit do Prahy. Aha, tak to je to ‘+1’, jak bylo psáno ve vízu.

V Belmopanu jsme přistáli po necelé hodině, i když jsem si původně myslel, že nás postihla nějaká závada a letoun musel nouzově přistát kdesi v poli. Letiště totiž vypadalo jako východoněmecká dálnice před totální západoněmeckou rekonstrukcí. Zatímco rusky hovořící rodinka bez nějakých potíží nastoupila do otrískaného mikrobusu, já uváznul v rukou jakéhosi úředníka s pěstěným knírem, se kterým jsem nebyl schopen dohovorit se. Já nerozuměl, co po mně chce a on nerozuměl papírům, které jsem mu podával. Nakonec mě naložil do džípu a odvezl do hlavní budovy. Seděl jsem tam na rozviklaném sedátku a čekal vedle trafiky, ze které se nakonec vyloupla úschova zavazadel.

„Pan Wassermann?“ Oslovil mě hubený kreol neurčitého věku nádhernou, čistou češtinou, doprovázen kníratým úředníkem. V bílé proužkové košili s rozhalenkou a krátkými rukávy a v šedých kalhotách vypadal jako zjevení z jiného světa. Přisvědčil jsem a pozoroval drncivý rozhovor mezi ním a úředníkem, který mě přivezl. Během pár minut se dohodli.

„Jmenuji se Raúl Mósao, říkejte mi, prosím, jen Raúl,“ a podával mi ruku. „Maminka pocházela z Čech,“ usmál se, kdy uviděl můj nechápavý výraz. „To víte nedorozumění, úředník očekával, že podle papírů budete dva, ale uhrál jsem to na chybu mexikánů, na to on slyší.“ Nevěřil jsem mu, úředník slyšel spíš na něco šustivého, co mu Raúl nenápadně strčil do ruky, když od něho přebíral nějaký papír.

Vzal mi zavazadlo a pak jsme vyšli před budovu. Nikdo po mně už nic nechtěl, ba ani pas.

„Víte, tady se sice úředně mluví anglicky, ale po našem, každý druhý hovoří španělsky a každý desátý maysky. Už jsem vás očekával, to víte. Zavezu vás do hotelu a tam se domluvíme na dalším. Dovolil jsem si zamluvit místo v hotelu vedle university. Je to asi nejlepší hotel ve městě, ubytovávají se v něm i někteří vědci, kteří na universitě pracují.“ Brebentil, zatímco jsme objížděli letiště a město v mírně ojetém americkém pekáči. Neměl klimatizaci, ale pohupoval se před nesčetné výmoly jako po vlnkách, to se muselo nechat, amíci umí udělat pérování jako v kočáře!

„V Československu jsem byl poprvé hned po revoluci, byl jsem tam s bráchou, maminka se toho bohužel nedožila. Praha je krásná, ale byli jsme tam v zimě a byla móóc studená. Představte si, bratr ve staré domovině zakotvil, našel si na Moravě děvče, věřil byste tomu? Takže tam už zůstal, ale já se víc cítím doma tady. To víte, každý jsme nějaký... jiný,“ zazubil se. Moc přátelský byl tenhle Raúl! A mluvil rychle a bez přízvuku. Mohl jsem zavřít oči a vytanuly mi

na mysli vzpomínky na krásné hlasy, které se linuly z rádia a překrásnou češtinou vyprávěly pohádkové příběhy.

Hotel *Hidden Valley* znamenal nakonec dobrou volbu, mohl jsem si dokonce vybrat mezi apartmánem a běžným hotelovým pokojem. Všichni se mohli před Raúlem přetrhnout a ohýbali hřbety až k zemi. Zvolil jsem tedy na tu chvilku pobytu běžný pokoj a bez ohledu na pokročilou noční dobu mi obsluha dopravila i malé občerstvení. Kapku mě překvapilo chřupavé ovoce v nějaké medové zálivce, ve které nebylo možné poznat nedozrálé banány obalené v třtinovém cukru – alespoň jsem myslel, že to je ono. Měl jsem tedy čas vybalit to málo, co jsem si vzal s sebou a trochu se i umýt.

O chvilku později zaklepal Raúl. Podle dohody, tak jak si přál Josef, jsem předal tlustou, nepochybně motivační obálku, kterou jsem měl už připravenou. Samozřejmě, že v ní byly peníze, co jiného, a pořádný paklík. A pak jsem mu předal dopis od Josefa.

„To bude těžké,“ přemýšlivě se posadil na roh postele, když si ho pečlivě přečetl. Šum ventilátorů mu pomáhal v přemýšlení. Nakonec uložil motivační obálku do tenkého kufříku a vyndal mapu.

„Podle mých posledních informací se pan Dajás nachází ve vězení v Belize City, už jsem o tom s panem Berlenem mluvil, telefonoval mi. Není nic známo po důvodech zadržení pana Dajáse! Každý, s kým jsem o tom hovořil, se vyjadřoval tak vyhýbavě, až je to podezřelé. A někteří se mnou ani mluvit nechtěli! Městské vězení je dost nehostinné místo na to, jak je naše země pohostinná a přátelská,“ odmlčel se a usilovným přemýšlením zkrabatěl čelo. „Víte co? Zatím si do rána odpočiňte, já a moji přátelé to nějak

připravíme. V poledne pro vás přijedu,“ rozloučil se a uzavřel mysl, kufřík a dveře. Nevěděl jsem, která bije, já neznal žádného Dajáse a to jméno se mi zdálo dost podivné. Však jsem Josefův dopis pro Raúla nečetl, jen těch pár instrukcí, kterých jsem se měl jako zelenej mozek držet. A jestli si spolu telefonovali, no, tak si asi už všechno podstatné řekli.

Léky jsem si vzal samozřejmě pozdě, protože jsem si neuvědomil, jak velký je časový rozdíl. I tak jsem byl po cestě ne přímo vyčerpaný, ale skoro k smrti unavený. Zaspal jsem i snídani. Slunce stálo vysoko, když jsem se donutil po lehkém jídle udělat alespoň malou vycházku. Obešel jsem okolí hotelu, vydal se jen k budově university a zpět a musel se pokárat za špatný nápad nutit se k procházce v tuto denní hodinu. Budovy mi připadaly příliš daleko od sebe a ve čtvrti různobarevných domků jsem se skoro ztratil. Vzduch se tetelil horkem, prach se zvedal snad i při každém kýchnutí, ale na druhou stranu, ve stínu mi bylo příjemněji než v tento čas v mrazivé Praze. A navíc mi místní okolí připadalo jako nějaký skanzen, otlučená auta, trochu rezaté autobusy, přeplněné nákladáčky, všechno jako by se sem dostalo z nějakého amerického filmu o středozápadu s mexickým koloritem. Tu a tam se mihnul super luxusní bourák anebo profičel obrovský tirák po nedaleké silnici. Překvapilo mě, jak je město zelené. Zpátky do hotelu jsem se vrátil kolem zahrady kouzelných orchidejí a záplavou jakýchsi bílých květín, které zamořovaly vzduch těžkou, omamnou vůní.

Raúl přijel hned po obědě a vyměnil pekáč od Forda za zánovní terénní vůz. Požádal mě, abych si vzal všechny své věci a vyrovnal

účet. Bylo nad slunce jasné, že se už sem nevrátíme. Přisedl jsem vedle na sedadlo smrti. Klimatizace ve voze běžela na plné obrátky, až se dala po chvílce do mě zima.

„Pojedeme tak dvě hodiny po západní dálnici, celou cestu až do Belize City,“ upozornil mě a nabídl něco k pití. Minibar, tedy plastová plážová krabice vystlaná rozdrčeným ledem, obsahovala jen pár lahví nějakého místního alkoholického nápoje a dvě tři plechovky koly a limonády. Spokojil jsem se s limonádou. Měla být citronová, ale chutnala jak medovina. Samozřejmě lihuprostá!

Cesta ubíhala rychle. Dálnice to v pravém slova smyslu asi nebyla, jen cesta s pevným povrchem, ale zdála se udržovaná a jelo se víceméně dobře. Cítil jsem se trochu oklamán, neprojízděli jsme žádným pralesem, ale spíš vyprahlou savanou a sem tam lesíkem.

„Tady už pralesy nejsou, dřevorubci to kolem vykáceli už dávno, a tohle jsou jen nálety, žádná původní dřevina,“ řekl Raúl, když jsem se na to otázel. „A dobytek se tady chovat nedá, je to jinak chudá, povětšinou vápenitá půda. To víte, když se z lesa vezme všechno, co má pro lidi nějakou cenu, tak to takhle vypadá. Většinu toho vytěžili Britové už někdy před dvěma sty léty, těžili hlavně barevné dřevo zvané Campeche, pak se tu objevili další těžaři a ti šli jen za mahagonem. Tím zničili většinu tropického pralesa, hlavně od pobřeží. Taky sem občas zavítají hurikány... Tam nahoře v horách je to lepší, pralesy jsou tam původní a není tam takový žár.“

Raúl se mi zdál být příjemným společníkem. O své zemi vyprávěl opravdu se zaujetím a znal spoustu drobných příběhů z místní historie.

Čím víc jsme se blížili k pobřeží, tím víc se znenáhlu proměňoval i ráz krajiny. Ani bych nepostřehl, že jsme vjeli do města, kdyby se Raúl neodmlčel. Městem projížděl obezřetněji, asi nechtěl zavdat místní policii nějakou příčinu k zastavení. I když zrovna nezavdat příčinu může zrovna být k tomu důvodem. Po chvílce sjel z dálnice a zaparkoval na dohled od kostela u nějakého hřbitova. Dálnice rozdělovala hřbitov na dvě části a překvapilo mě, že nebyl oplocen nebo nějak od dálnice oddělen. Náhrobky a vlastně celý kostel na slunci zářil bělostí, až to bodalo do očí. Raúl s omluvou vyběhl z auta někam k budově vedle kostela. Seděl jsem znaveně a tupě se díval na vzduch se tetelící horkem, a tu a tam usrknul z plechovky limonádu, která už úplně zteplala.

„Všechno je zařízeno, když to klapne, tak se ještě dneska budete vracet domů,“ oznámil mi za slabou čtvrthodinku, a zbytečně si otíral orosené čelo hedvábným kapesníkem. I mně se už lepila košile na tělo a to klimatizace makala, jak jen mohla. Popojeli jsme o takových pět set metrů za jakousi benzínku do boční ulice, která vypadala spíš jako kamenité koryto mezi dvěma vysokými, holými zdmi, skryti hýřivě barevnou budovou společnosti *Belize Traders Ltd.* Skryti, ale přesto čumákem vozu vyčnívali na hlavní ulici, která vedla ke kruhovému objezdu, kde se křížila dálnice a nějaká městská cesta.

„Za chvíli tady projede transportní vězeňské auto, Dajáse povevou na nějaké vyšetření, vozívají ho tudy velmi často... tedy, i dvakrát denně. Tady je jediné možné místo, jak ho dostat z auta ven, pokud to tedy přežije.“ Dodal Raúl lakonicky a vyhlížel zleva

auto. A já si uvědomil, že se vlastně budu podílet na únosu nebo se stanu přímým účastníkem nějakého společenství.

A pak se to všechno semlelo ráz na ráz. Projel blikající policejní vůz a za ním vězeňské auto, ani nejelo tak rychle. Na nedalekém kruhovém objezdu před policejní auto najel kamión vyjíždějící od benzínky a zavřel cestu přes kruhový objezd. A pak z dálnice, po které jsme přijeli i my, kolmé k naší cestě, se přihnal nákladník a narazil v plné rychlosti, tedy asi padesátikilometrové, do brzdícího vězeňského auta, které se následkem nárazu převrátilo a – jak jsem na vlastní oči viděl – úplně mu ulítla střecha. Z korby nákladníku se najednou zvedli dva zakuklení chlápci, seskočili a jako sehraná dvojka vytáhli rozbitou střechou z vězeňského vozu člověka v jasně oranžovém mundúru. Se skřípěním brzd vedle nich zastavilo jiné auto s malou korbou, na kterou byl vězeň doslova hozen, oba chlápci do něj naskočili a auto během vteřinky vyrazilo mezi kamionem a benzínkou pryč z našeho pohledu.

„Připravte se, za chvíli vyrazíme, musíme se vrátit pokud možno co nejdříve a po stejné cestě,“ nastartoval Raúl auto a tak o dva, tři metry couvnul. Scéna mi zmizela z očí. A opravdu – snad ne ani do minutky za námi prudce zastavilo auto s korbou, a zatímco Raúl vyskočil a otevřel zadní dveře, chlápíci hrubě vyvěkli vězně v mundúru, a aniž mu sundali jakýsi černý pytel, který měl přes hlavu, vhodili ho k nám na zadní sedadlo. Pak naskákali do auta, to se otočilo a jak přijelo, tak zmizelo. Raúl zabouchl dveře a usedl za volant. Vyjel velmi pomalu a snažil se odbočit vlevo. Nebylo to úplně jednoduché, mezitím se začala tvořit kolona, jak dojížděla další

a další auta, takže jsme horkých pár minut kličkovali mezi vozidly, jejichž řidiči nervózně mačkali klaksony a ještě víc zahušťovali prostor, v tetelícím se horkém vzduchu plném prachu. Ale nakonec jsme se definitivně ocitli na výpadovce a nechali řev policejních sirén a hluk města daleko za sebou.

Celou cestu nazpět do Belmopanu jsme jeli mlčky. Trvala mnohem déle a řekl bych, že z větší části jsme jeli i jinou cestou, protože některé prašné silnice vedly mezi banánovými poli. Bylo až podezřelé, že jsme po celou tu dobu nepotkali žádnou hlídku, protože při cestě tam zrovna na výpadovkách policejní auta stála. Ale zkušenost mě naučila, že je lepší raději se nedívat,

Raúl měl už všechno nachystané. Zastavili jsme u rozestavěného domku v poli na dohled letiště. Zacouval autem až k přístřešku z palmových listů a skryti před možnými zvědavými zraky jsme vyvlekli vězně z auta dovnitř do chaty. Kolem pasu, kotníků a rukou měl tenký, ale pevný řetěz, který znemožňoval chůzi a vůbec znepříjemňoval pohyb. Odnесли jsme ho, kupodivu byl docela hubený a tím pádem i lehký. Zatím jsme mu nesundali ani ten pytel z hlavy – když jsem to totiž chtěl udělat, Raúl mi posuňkem naznačil, že by to nebylo vhodné. Taky jsme celou tu dobu nemluvili. Doprovodil jsem Raúla k autu.

„Je lepší, když o mně nic neví. Ty oranžové hadry se u nás vůbec nepoužívají, to je nějaký import, musíte se jich zbavit. Oblečení je vedle v místnosti na stole. A je tam i koš s jídlem a pitím, do něj pak dejte ty hadry. Po setmění přijedu, vyřídíme ostatní formality a pak

odletíte. Jo, abych nezapomněl,“ otočil se k autu, chvíli štrachal za sedadlem a pak mi podal kleště na drát. „A ještě maličkost, nechod'te moc dolů na silnici. Blízko odsud je americký konzulát a myslím si, že amíci díky své přirozené paranoie neustále monitorují okolí.“

„Proč zrovna amíci?“

„No, on,“ ukázal Raúl palcem k domu, „je zřejmě nějaká nežádoucí osoba. Tu basu mu zařídili právě oni, přimluvil se tu nějaký jejich rezident, agent nebo jak je vlastně pojmenovávají...“

Mávnul na pozdrav, zazubil se a sedl do auta. Měl jsem tíživě neodbytný pocit, že toho usměvavého, sympatického chlapíka vidím právě teď naposled.

Nějak mě všechno zmáhalo. Chvíli jsem se posadil na starou židli vedle lavice, kde byly vystavené věci, které sem někdo nachystal mezitím, co jsme byli v Belize City. Něčí šikovná ruka naskládala jídlo do koše, vystlaném velkými listy, ovoce a hlavně nějaké pečivo, vedle stál barel s vodou a pár kelímků, a ještě vedle úhledná hromádka šatstva. Navrchu, v igelitu, ležely zabaleny nějaké papíry, asi doklady, zatěžkané lehkými plátěnými sandály. Pod lavicí zašoupanutá bedýnka s dalšími věcmi. Nalil jsem si trochu vody, nasypal do sebe denní dávku léků a snědl něco z ovoce.

Z letargie mě probralo zařinčení řetězů. Vězeň seděl na zemi u zdi, s rukama divně přitisknutýma na břicho. Uvědomil jsem si až teď, že je pořád spoután. Vzal jsem kleště a mimoděk sundal nešťastníkovi ten pytel z hlavy.

„-sakra! Vy ale vypadáte!“ Ujelo mi, jen co jsem ho spatřil. Měl málo vlasů, nezdravý vzhled umocňovaly bílo červené, nejméně centimetrové boláky, které měl po celé hlavě, za krkem, ani uši nebylo možno poznat, a když zdvihl hlavu, tak měl takový i celý obličej. Jen pronikavé, smaragdově zářící oči si mě dlouho, zkoumavě prohlížely. Po chvilce mě trklo, že na něj civím s kleštěmi v rukou jako tele na nový vrata. Rychle jsem přeštlápal řetězy.

„Potřebuju vodu,“ řekl k mému překvapení *česky* a téměř bez přízvuku. Trochu roztřeseně jsem dovlekl barel a podal mu kelímeček. Vypil naráz víc než půlku! Barelu! A pak si pár kelímků vylil na hlavu a za krk. Podle základního pravidla jsem si pořád dokola opakoval: *‘Hlavně se ničemu nediv!’* Připravil jsem igelitový pytel na jeho oděv a přinesl hromádku nových šatů. Boty i oranžový mundúr odhodil kousek od sebe. Přišel jsem právě, když si na záda nalil další kelímeček vody. Seděl na bobku, zcela nahý, zády ke mně. Boláky měl prakticky všude. Na pár místech se už slévaly v obrovské fleky. Jen jednou jsem viděl něco podobného, ale to byla alergická reakce na tetracyklin. Pak jsem si všiml, že voda, kterou na sebe lil, nestékala na zem, ale jakoby se vsákla do kůže. A vzápětí – kůže od temene hlavy až ke kostrči praskla s tichým trhavým zvukem, asi jako když se trhají zpuchřelé dříviny a začala se rolovat na strany. Během pár chvil se z něj nabobtnalá kůže sloupkla. Rukama si pomohl, aby to dostal z obličeje a z jiných, méně důstojných částí těla. Zavřel jsem oči, ale stál jsem tam dál jako solný sloup.

„Můžete mi, prosím, podat něco na sebe, pane!“ pronesl po chvilce a donutil mě tak otevřít oči a pokradmu se rozhlédnout.

Podal jsem mu košili s očima upřenýma na oranžový mundúr, ležící na zemi. Postupně jsem mu podal všechno oblečení a nakonec i sandály. Vypadal mladě, ještě víc hubeně, ale bez boláků. Jen ty oči zůstaly stejné. Jakmile se ustrojil, vybídl jsem ho, aby se najedl. V barelu zbylo jen pár litrů vody.

Věžeňský stejnokroj, nějaké další hadry a křusky jsem nacpal do plastového pytle na odpadky. S ostatním jsem si nevěděl rady. Ale zdálo se mi, že se hromádka u zdi nějak scvrkávala. Vyšel jsem z domu a hledal nějakou lopatu nebo něco podobného. Nikde ale nic nebylo, zřejmě s tím nikdo ani nepočítal. Nakonec jsem nalámal pár velkých listů z divokých banánů, kterých všude kolem bylo habaděj, a na které se mi podařilo všechno *to* nahrnout. Celý ten chomáč, ovázaný provázkem z koše jsem odnesl co nejdál od domku... Spěchal jsem, pomalinku už začalo padat šero.

Chlapík už vypadal spokojeně, a jak jsem si stačil mimochodem povšimnout, v košíku už v podstatě nezbylo žádné jídlo.

„Víc toho už není,“ kývnul jsem ke koši. Pokýval, že rozumí.

„Jmenuji se Dajás,“ představil se, ale znělo to nějak jinak, nějak jako *Da^ʃa^ʰas^ʰs* příděchem, a podal mi ruku.

„Wassermann, ale říkejte mi Wassi. Mám vás doprovodit-?“ mávnutím ruky mě rázně přerušil.

„Ti dva blázni v kuklách mi řekli, že mám doprovod. Myslel jsem, že je poblíží, když mě vytáhli z té korby. Kdyby mě před měsícem nechtyli, tak bylo všechno v pohodě. Jak se má Dytas?“ Ale jméno, které vyslovil, mi zase znělo nějak jinak, spíš jako *D^ʃta^ʰs^ʰ* nebo tak nějak.

„Omlouvám se, pana Dytase neznám. Mě berte jenom jako nezbytný a dočasný doprovod, mám své instrukce. A nic z toho vašeho... ehm... svlékání kůže... jsem neviděl, rozumíme si?“ Naznačil jsem posuňkem, jak jsem si nemohl nevšimnout jeho exhibice.

„To já bych vám měl poděkovat, zbavil jsem se té – eh – slupky za minutu dvanáct! Omlouvám se za ten nepořádek. Už-už mě vezli na letiště.“

„Na letiště? V Belize City je nějaké letiště? A Ra-, ehm, ten člověk, co nás přivezl, říkal, že jedete k doktorovi, ne?“

„U Belize City je dokonce mezinárodní letiště, má to jednu ranvej, a je blízko Ladyville, vedle nějakých vojenských baráků. Víte, drželi mě v městském vězení na Priamo Road. To aby mohli s tím amíkem pohodlně vyjednávat.“

„A doktor?“

„Jaký doktor? Jo, ten zvěrolékař, co mi způsobil tu vyrážku? Oni mě nechtěli léčit, spíš pitvat. Nejvíc by se jim líbilo naložit mě do tekutého dusíku.“

„To, co jsem viděl... to bylo co?“

„Viděl jste je jen kousek tajemství, po kterém ti lidé pasou,“ pokrčil rameny Dajás. „Pokud to přežijete, jednou vám to podrobně vysvětlím.“

„Potřebujeme fotku! Vaši fotku!“ Uvědomil jsem si. Všechny potřebné věci ležely v té bedýnce pod lavicí, Raúl myslel na všechno. Pečlivě jsem zatemnil, protože člověk nikdy neví a tyhle moderní blesky jsou vidět na míle daleko, zvláště, když se tak rychle zešeřilo.

Všechno mi šlo pěkně od ruky, doklady jsem měl hotové během pár minut. Nejvíc úsilí jsem musel vynaložit na prolamování okrajů fotografie v pasu, aby to vypadalo stejně věrohodně jako z úředního razidla. Dajás mi zvědavě nahlížel přes rameno.

„Omlouvám se, jen sleduju, že jste fakt šikovnej,“ uznale pokýval hlavou.

„Jaké je vlastně vaše křestní jméno?“ Obrátil jsem se na něj. Zaváhal.

„No, napište tam třeba – *Neklan*,“ řekl posléze. A mně to bylo fuk. Ostatní věci jsem doplnil tak, jak Dajás řekl, a taky aby to vypadalo důvěryhodně nejen pro Mexikánce, ale hlavně pro českou pasovou kontrolu, které jsem se obával víc.

„Tady to máte, jedete se mnou, máme jedno visum, třeba ho ani nebudeme potřebovat, ale náhoda je blbec. Odsud do Mexika a z Mexika do Holandska. Pořádně si to přečtěte a zapamatujte, jedete pod tímhle jménem. Za chvíli si nás někdo vyzvedne a převeze na letiště,“ a předal jsem mu doklady. Díval se na mě jako baňku s likérem.

„No, děkuju!“

„To vaše jméno, to něco znamená nebo je to nějaká zkomolenina, tedy, pokud je pravé.“

„To víte, že je pravé,“ podivil se. „A znamená něco jako stonek rákosu, nebo tak něco. Ale já to už taky přesně nevím.“

„Tak hlavně neztraťte ty papíry.“

„Jste nemocný, že?“ řekl mimochodem.

„No, ano. Asi brzy umřu.“ Připustil jsem nerad. „Jak jste to poznal?“

„Cítím to z vás a taky vidím, jak to vyzařuje,“ pokrčil rameny.

•

Muselo být nějak důležité, proč jsme letěli zrovna přes tohle skoro travnaté letiště. Letiště v Belize City bylo mnohem modernější, mělo zpevněnou dráhu a opravdu mohlo přijímat i velká letadla. Zato tady jsem si připadal jak na pokraji džungle, zvláště když se nedaleko vypínaly nevysoké stromy u okraje nějakého parku. Někde tam měla být i řeka.

Začínala sem mě zmocňovat nervozita. Raúl už tady měl dávno být. Pozoroval jsem provoz na letišti, za tu dobu tam přistála dvě letadla a dvakrát se obrátil poštovní vůz. Pak přistálo další, měl jsem dojem, že to stejné, kterým jsem včera přicestoval. Odjel taxík a pak ještě jeden. Malá cisterna s palivem objela obě letadla a zase se vrátila do hangáru. Mraky klesly ještě níž a vypadalo to na pořádný liják. Zřejmě tu prší často.

Pak jsem se rozhodl, ne – rozhodl, to není to správné slovo, spíš se mi v hlavě rozsvítilo takové to varovné světýlko, které někdo považuje za předtuchu nebo i vnuknutí. Sbalil jsem zavazadlo a zběžně uklidil obě místnosti. Plastový pytel s mundúrem, fotoaparát a další věci jsme vzali s sebou. Vyrazili jsme nejdříve na hlavní silnici. U křižovatky se mi podařilo vhodit plastový pytel na korbu malého nákladáčku, který zjevně odjížděl s nějakými odpadky ven z města. To už začínalo lehounce mžít. Dajás ukázkově spolupracoval, ostatních věcí se zbavil tak, že je naházel co nejdál do

křovin podél dálnice. Přímo proti startovací dráze stál nějaký křiklavě osvětlený hostinec nebo bar, za denního světla bych si ho ani nevšimnul, ale jakmile rozsvítili neóny... Tím pádem jsme si zašli dobrý půl kilometr navíc, jen abychom ho bezpečně obešli. Překročili jsme dálnici, a podél hranice křovisek a louky spěchali k dráze. Z dálky se blížilo nějaké přijíždějící auto. Fokker, kterým jsem přiletěl, stál natankovaný na konci rozjezdové dráhy a kabina svítila. Evidentně na nás čekal. Rychle jsme přeběhli za neosvětlené části letadla.

Pilot mě poznal a s drmoláním, něco jako *'es el momento'* nás cpal do letadla. V autě, které jsme viděli přijíždět, jsem poznal džíp, přece jenom měla dráha dobrý kilometr, možná i víc. Zatímco se Dajás usadil, připravil jsem si papíry, abych je podal úředníkovi. Úředník se ale úplně lekl, a papíry se slovy *'tourist no handled'* odmítl. Obrátil se k pilotovi, něco zadrmolil, a vrazil mu do ruky cosi jako poštovní pytel.

Ještě jednou jsem se ohlédl z okénka letadla směrem k domku, kde se Dajás *převlékl*. Domek do tmy jasně svítil, jak se do něj opíraly světlomety několika aut, které stály jakoby v půlkruhu. A přísahal bych, že se kolem pohybuje spousta uniformovaných mužů...

•

Po téměř celé dvě hodiny letu jsme se prodírali provazci deště, kousek nahoře jsme se takřka dotýkali černošedých, těžkých, vodou nacucaných mraků a naopak dole se zdálo, že podvozek naráží do vrcholků stromů. Příšernější cestu si nedokážu představit. Jakmile

jsme v Méridě přistáli, tak bylo rázem po dešti. Dokonce to vypadalo, že navzdory tmavým mrakům v těchhle místech nespadla ani kapka nejméně už týden. Letiště na nás dýchlo velikostí, pohodou a pravou mexickou pohostinností, kterou jsem si včera v tom spěchu a přebíhání pod břichy letadel ani nevšimnul. Moderní klimatizovaná hala označovaná jako brána Yutacánu nás zvala v mezinárodní zóně k moderním neřestem. Pravý noční klid přerušoval jen řev startujících letadel a hlášení o odletech. Letadla přistávala i odlétala snad každých dvacet minut. Škoda jen, že nebylo vidět dál do kraje než na obě ranveje, o Méridě se říká, že je nejzelenějším městem Mexika a to navzdory tomu skoro miliónu obyvatel, které má.

Měli jsme trochu času, po našem letadle do Evropy nebylo ještě ani vidu ani slechu a tabule zatím náš odlet ani neukazovala. Musel jsem Dajáse dovybavit teplým oblečením a obuví, protože v Praze touhle dobou mrzlo a možná padal i sníh. Oděv, kterým nás Raúl vybavil, se mi zdál zjevně nedostatečný. Několikrát jsem si na Raúla vzpomněl, a nebyly to zrovna veselé myšlenky. Dajás překvapil tím, co dokázal v letištní restauraci do sebe dostat. Jídlo ho zajímalo ze všeho nejvíc. Bylo zjevné, že ve vězení nesmírně trpěl hladu a já musel poopravit svůj názor na apetit hladového člověka. On doslova žral jako vyhládlé prase, které zrovna uniklo porážce!

„Proč jste se vlastně dostal do vězení?“

„To je dlouhá historie,“ zarazil se uprostřed jídla nad poloprázdným talířem, ještě před malou chvilkou plným kečupem pocintaných hranolků a deset centimetrů vysokým hamburgerem,

nacpaným masem a kvantem zeleniny, spíchnutý žerdí mexické vlaječky. „Sám jste viděl, co je zajímavé. Amíci jsou nervózní, když nemají něco pod kontrolou, oni chtějí předvídat a konkurovat věštcům. No dobře,“ po chvíli odstrčil prázdný talíř. „Nějakou dobu jsem tady žil. Nechtěl jsem být na očích, když je člověk tak trochu *jiný*. Belize je dobrá schovávačka. Když na sebe neupozorňujete, tak tu můžete žít navěky někde v džungli. Před časem jsem narazil na jednoho navrčeného chlapíka. Pocházel z Čech, různě se prý protloukal s tím svým ksichtem. Chvíli pracoval v nemocnici, pak v hotelu, ale uměl se poptávat, taky znal různé figle, jak na lidi. Přistihnul jsem ho, jak mi lže, když se pořád na něco vyptával. A cinkal dukátky, prachů měl jak smetí. Ty prachy úplně omámily pár lemounů, kteří mě znali a chytili se na lep – a nakecali mu o mně pěkný drby. Prostě lidi vyžvaní i to, co neví..., a když neví, tak si trošku přisadí.“

„To přece není důvod k internaci, proboha!“

„Ještě před měsícem jsem spokojeně pobýval v Dangrize, to je místo na jihu Belize, je to u moře, tropy, kousek od národního parku, parádní kousek zemičky. Měl jsem práci, zázemí a vlastně i domov. No, a najednou se tam objevil chlápek, oblečený podle poslední módy, představil se jako doktor Sevel, ale nepřijel mě přesvědčovat ani nechtěl kupovat motýly nebo housenky, které jsem chystal pro nějakou školu. Arogantně vyhrožoval, že až se prosekne, jakou mám problematickou minulost a že vlastně ani nemám čím doložit občanství, tak mě stejně vyhostí. Měl už něco připravené v záloze, tak bylo asi jasné, kam že mě to vyhostí.“

„Tohle přece pořád k zavření nestačí, nejste blázen ani zločinec a tak.“

„Ale, kdež. Oni mě nechtěli zavřít do vězení, i když tady ve městě stačí k sebrání i drobná záminka. Zavřeli mě kvůli chráněným broukům, protože Sevel, nebo někdo od nich, no z amerického vyslanectví, měl dlouhé prsty a v baťoahu dost dolarů strýčka Sama. Místní policajti mě sebrali a odvezli do Belize City. Do basy. Jenomže... policajti tady nejsou blbí a nechtěli mě jen tak vydat, asi čekali, že Sevel pustí delší chlup... Jenomže to nabralo pro mě nežádoucí směr, úřady mi odebraly doklady s tím, že sem nepatřím, jsem člověk bez občanství, bez rodného listu a... a v tu ránu jsem se stal pokusným králíkem. Ten pan doktor Sevel do mě nasypal nějaké benzínové hnusy – měl na to svého *'specialistu'*, jak pořád říkal – a pak ze mě vytvořil nebezpečně infekčního pacienta, kterého je nezbytné izolovat a následně převést na nějakou jejich kliniku, která je prý někde v Oregonu. To už nikdo z polišů nic nenamítal... a už mě vezli. Ještě, že jste se tu objevil, dneska touhle dobou by do mě píchali jehly, odebírali vzorky a podávali zase nějaké hnusné pilule. Vytáhli jste mě fakt na poslední chvíli.“

„Zatím to vypadá, že vás nehledají.“

„Myslím, že se pletete. Nečekal jste snad někoho a ten někdo nepřišel? No a proč si myslíte, že nepřišel?“ Ač nerad, musel jsem připustit, že Dajás má pravdu, Raúl se vlastně vůbec neozval a navíc, ta auta kolem domku u letiště... až mě zamrazilo.

Ale za chvíli jsme nastupovali do skoro plného letadla, tentokrát to byl zánovní Lockheed – v byznyse třídě jsme seděli sami. Ostatní,

většinou turisté z Holandska a Německa se tísnilo v dobytčáku, jak tomu říkával Herb. Dajás si neodpustil, aby se letušky nevyptal, co bude dobrého k jídlu. Čekalo nás dobrých čtrnáct hodin letu do Amsterdamu i s mezipřistáním a já doufal, že se pořádně vyspím, když ho žrádlo důkladně zaměstná.

(Út 17:50) Jak jsem dorazil domů

„Domove, sladký domove... konečně doma!“ S tímto útrpným zvoláním vystoupil Dajás z letadla za mírně pobavených úsměvů letušek a spolucestujících, kteří nám náhodou rozuměli. Směšné bylo především to, že jak padl na kolena do dvou centimetrů prašanu, tak se hned bleskově zvedl.

Podle Josefových instrukcí jsem měl Dajáse ubytovat v hotelu a musel dostat nějaké kapesné, takže jsem mu přenechal téměř veškerou svou zbývající hotovost.

Nakázal jsem mu, že se nesmí nikde ukazovat, dokud nebudu mít od Josefa nějaké určitější pokyny. Když jsem ale viděl, jak se tvářil na všechno kolem sebe, jak se divil na každém nároží, jak vykukoval ohromeně z okýnka autobusu, bylo mi víc než jasné, že bude sakra těžké ho v hotelu udržet. Podle toho jak na všechno zíral, nebyl v Praze snad padesát let. Což mi přišlo docela absurdní, protože teďka jsem mu hádal nejvýš tak pětatřicet.

Kocourovi jsem dosypal misky a doplnil čistou vodu, hned jak jsem vešel. Mour se nacpal a pak se roztáhnul na kuchyňském stole a slastně vrněl.

Nasypal jsem do sebe povinnou dávku léků a těšil se na teplou sprchu. Pak jsem si ohřál v mikrovlnce hotové jídlo, co jsem cestou domů za zbytek drobných koupil v nějaké večerce na rohu. Pro jistotu jsem ještě nakrájel veku a chleba a udělal na tác spoustu chlebičků, protože Pištora nikdy nezapomněl dokoupit nějaké sýry, salámy a pomazánky. Někdy se to hodí. Chlebičky miluju. Taky jsem si navařil dost čaje, pro tyto případy stálo na kredenci několik termosek. Mám rád teplý ale ne vroucí čaj. Díky Pištorovi, který je ochota sama, je pořád plná lednice i spíž, takže se o nákupy příliš nestarám. Stačí mu jen včas říct...

Doma jsem se cítil vždycky dobře. Proto jsem nikdy byt nijak zvlášť nerenovoval, všechno bylo původní. Hlavně kredenc, ten pocházel snad z počátku století, jen ho máma přetřela béžovou emailovou barvou, takže vypadal celá léta jako nový. Zakládala si hlavně na mramorované kamenné desce, pořád ji leštila stejně jako zabroušená skla ve dvířkách a kamenné sloupky, což byla mimochodem na svou dobu precizní kamenická práce. Skla se mi vždycky moc líbila, obě byla párová a uvnitř jakoby drátěného vzoru se vznášely dvě barevné růže. Když jsem byl větší, neobdivoval jsem jen tu krásu, ale i preciznost, s jakou byla tabule vyrobena a vybroušena. Proto mě mohl čert zlostí vzít, když při nějakém svém opileckém výstupu můj bratr způsobil, že jedno z nich prasklo. Dalo mi strašně práce sklo vyndat a uraženou část alespoň vlepít.

Ted' jsem se posadil ke stolu a díval se na ty růže, upíjel čaj a vzpomínal, jaké to bylo, když otec schovával za tím sklem pikslu s kávou, před kterou jakoby náhodou dal alespoň pětikorunu pro mne, a máma s lišáckým úsměvem přistrčila židli, abych na ni dosáhnul, když jsem jí podával tu pikslu...

Sklady nepotřebných

(Út 19:35) Jak jsem chtěl pomoci

Z bezesného spánku mě probralo zuřivé vyzvánění telefonu. Trvalo mi dost dlouho, než jsem se zmátožil. Ah, neplánovaně jsem usnul! Zvuk utichl, aby se za chvíli ozval se skrytou naléhavostí.

„Wassermann, příjem,“ zívnuł jsem a zase se spletl a místo *prosím* řekl *příjem*.

„Wassi! Wassi jste to vy?“ Vyděšený ženský hlas se ubezpečoval, že volá správně. Chvíli mi trvalo, než jsem se dostal úplně do obrazu...

„To je kdo? Nerozumím?“ Aha, zapomněl jsem na naslouchátka. Vřískot se změnil v normální vrčivý hlas...

„...já.“ Vzlykala. „Unesli Josefa, tedy pana Berlena. Volal Karel, tedy pan Dytas, že za nimi jel až do Hübbnerových skladišť, já ale nevím, kde to je,“ úplně hystericky vřískla. Aha, to je ta žába Outratová, co pracovala v Berlenově detektivní kanceláři. Co ta má sakra společného s nějakým Dytasem? Počkat! Zpozorněl jsem. Dytas, to jméno přece zmínil Dajás! Vůbec jsem si nedokázal vysvětlit její hysterčení. Kocour Mour na mě zvědavě pohlížel z desky stolu, usnul jsem na lavici a zapadl za stůl. Jo, to ty prášky...

„A kde jste teď?“

„Volám z bytu pana Berlenu...“

„Já vím, kde jsou ty sklady, když mě vyzvednete, tak to stihneme.“ Ani jsem se jí nesnažil uklidnit. Uklidní se sama, až pojedou autem a bude muset řešit dopravní situace. Položil jsem sluchátko a jal se chystat. Bůh ví, co mě čeká a tak jsem si navlíknul maskáče, pořádnou vestu i můj oblíbený svrchník. Váhal jsem, jestli si mám vzít i zbraň, ale nakonec jsem jí vzal, co kdyby? Oblékání ve mně docela vyvolalo veselí, když jsem si vzpomněl na Dajáse, jak se tetelil zimou, jen co jsme vystoupili z letadla rovnou na letištní ploše a chvilku čekali u autobusu, než se shromáždí většina cestujících. Popadl jsem svojí vojenskou tornu, tedy spíš kabelu a vyrazil před dům. Outratová se jen tak snadno nenechala vyvést z míry, uvažoval jsem, když mě probral studený vzduch. Kdo ví, o co tu zase jde. Ale budoucnost přeje připraveným, jak říkával Herb. Jen jsem nechápal, proč zrovna volala polomrtvému chcípákovi, jako jsem já.

Nečekal jsem ani dvacet minut, Outratová přijela z protisměru, na tachometru dvacet a v očích smrt. Zželelo se mi jí, a tak jsem jí u volantu vystřídal a nechal ji klepat kosu na sedadle smrti.

„Tak co se děje?“ Pobídl jsem ji k hovoru, odrazil se od chodníku a začal kličkovat v ulicích, abych se co nejdříve dostal na hlavní silnici.

„Že..., že Josefa před jeho domem, tam jak bydlí, přepadli nějakí chlapi. Stejně jako v neděli u agentury. Dali mu na hlavu kuklu a hodili ho do auta. Tak můj Karel běžel-“

„Váš Karel?“

„No... Karel Dytas, pan Dytas,“ opravovala se rozrušeně Hana, „běžel k nějakému známému a půjčil si auto... já zrovna nemohla najít klíče od tohohle krámu... a tak jel za nimi. Prý jeli rovnou k těm skladištím, volal mi zpátky z nějaké hospody poblíž...,“ zase začala vzlykat. Asi si rozmazala šminky po celém obličejí. Ale jí to bylo jedno. Což jsem si v té tmě jen tak představoval, jak vedle sedí s ušmudlaným ksichtem... a když se rozčílila, dokonce si roztomile šlapala na jazyk!

„Josefa přepadli i v neděli? Já o ničem nevím, přijel jsem teprve dneska odpoledne.“

„Jo, nějakí chlapi. Josef neměl žádnou zbraň, ale Varhánek, ten policajt, mu to prý říkal, že si koleduje.“

„Varhánek, Varhánek... co ten tam dělal? Jak se to všechno semlelo, ale pěkně od začátku!“

„Josef... tedy pan Berlen, byl v neděli v agentuře, zmlácenej jako pes. Navečer obvolal spoustu lidí, volal domů k sekretářce, aby mu na pondělí připravila výpisy z karet bývalých zaměstnanců agentury. Byli jsme u toho s Tondou... no, Tonda Malček, no ten z kanceláře, dělá taky sledovačky.“

„Jak tohle víte?“

„Zavazovala jsem mu hlavu, měl šrám až někam no sem,“ naznačila jako za ucho.

„Agentura má sekretářku? Já se domníval, že to děláte vy?“ čert ví, jak to v posledních pár týdnech v agentuře fungovalo. Víceméně jsem se tam s nikým moc nevybavoval a některá jména mi neříkala

téměř nic, tedy, spíš jsem si ke jménu nedokázal přiřadit správnou tvář.

„Je to taková mrcha!“ Ujelo jí a v těch pár slovech bylo všechno – zášť, vztek, závist, a možná i obava.

„Kdo je mrcha?“ To mi nějak uniklo, nebo jsem v hluku auta špatně slyšel a naslouchátko nešlo dost dobře za jízdy seřídít. Byl to takovej lacinej krám za pět tisíc, aspoň tak se tvářil technik, který mi ho seřizoval a byl ohromně nerad, když jsem odmítnul nějaké supermoderní s kosmickou technologií za pouhých pětatřicet tisíc. Ale zaplatit pět tisíc chtěl hned, parchant!

„Ta nová sekretářka, piksla jedna. Prej jí tam dosadil Votravec. To by mě zajímalo proč asi? Prý je seriózní, svědomitá, spolehlivá, submisivní, sakra!“ vypočítávala její vlastnosti a pak zavřískla, „vždyť já ani přesně nevím, co to slovo ‘submisivní’ vlastně znamená!“

„Aha! A co bylo dál?“

„No a v pondělí ráno,“ zjevně se už začala uklidňovat, jakmile si musela uspořádat myšlenky, „přišel Argemann s Milotou, že prý Josef ještě s jedním člověkem v nějakém autě uhořeli v Hübbnerových skladech. No jo, ale za chvíli přišel Josef, celý pomlácený a v divných šatech s ještě divnější parukou... a nic si nepamatoval. Na mě koukal, jako když mě nezná, tedy zná, ale mluvil tak divně...“

„Jak divně?“

„Jakoby ztratil paměť, něco si pamatoval, znal pár lidí kolem, ale...“

„S Josefem jsem mluvil před odjezdem v neděli ráno, ale vůbec o ničem se mi nezmínil... Na co vlastně potřeboval karty zaměstnanců? To jako na něco úředního?“ Snažil jsem se přimět její pozornost na správný cíl.

„Co já vím?“ odmlčela se. Přemýšlela. „Josef měl jet za tím kámošem, však víte, tím doktorem, no, tím ošklivým Dosoudilem, měl to v tom plánu. Sakra, to je ta plachta vyvěšená v kanceláři.“ Moje nechápavost jí vztekala, nevěděl jsem jaká plachta. Že je Dosoudil ošklivý, no to jsem věděl už dávno. „Kapitán Varhánek se pořád kolem Josefa ometá, je na něj jako med, ale je to nepříjemně vlezlej chlap, nesnáším ho, dost toho nakecá a mně to přijde, jako když každého zkouší nebo chce nacytat na špatné odpovědi. Ta nová sekretářka tvrdila, že jí Josef volal domů, kvůli těm kartám, čemuž nerozumím, karty jsou v kanceláři v šanonech. A Tonda Malček bral v noci na agentuře hovor, když měl službu. Prý, že to na beton, to volal Josef.“ Potřásla hlavou. „Nerozumím tomu...“

Já tomu taky nerozuměl, a to jsem jí ani slovo neřekl o tom, co jsem na zahraničním výletě zažil já. Ale už jsme byli na místě.